

Høringsuttalelse til

Rapport avgitt av Kultur- og kirke departement og Kommunal- og regiondepartement oktober 2003.

Vi viser til høringsbrev fra departementet av 18. november 2003.

Med dette følger kommentarer og synspunkter fra lærere i finsk som 2. språk på Øvre Alta skole, Gakori skole og Rafsbotn skole.

Det var svært gledelig å se at denne rapporten konkluderte med at kvensk er å anse som eget språk der det også ble slått fast at snarlige tiltak må til for å redde språket.

Dagens skole er i en svært beklemt og vanskelig situasjon når det gjelder dette språkfaget.

Skolene er representert av folk fra Finland både med og uten utdanning. I tillegg er det noen få nordmenn som har finsk som språkfag i utdannelsen. Disse mennesker ser ikke verdien av det kvenske språket på samme måten. De er glad for å få bruke sitt språk og kanskje naturlig nok er litt redd for at kvensk kan bli et språkfag, for det kan selvsagt vanskeliggjøre deres arbeidssituasjon.

Det ville ikke være rettferdig å hindre bruk av kvensk språk i skolen kun for å gjøre det enklere for dagens majoritet av finsklærere.

Av lærere med kvensk bakgrunn fins det svært få av. Disse merker dette problemet veldig sterkt i sitt arbeid og ellers også. Det er ikke oppbyggende å se at ens eget språk ikke skal duge, men at vi skal måtte gå over grensa til Finland for å finne noe bedre. Dette holder bare ikke. Vi er nødt til å følge det pedagogiske prinsippet med at all læring skal gå fra det kjente til det mer ukjente. Slik er det også med språk. Det er ikke morsomt når barn kommer tilbake til skolen og sier at besteforeldrene har andre måter å si det tillærte på. Er dette diskriminering? I alle fall er slikt å betrakte som en nedlatende holdning som vi i dag burde være ferdig med.

Kvensk er et gammelt språk i nord-Norge, med røtter langt bakover i tid. Det har naturligvis utvikla seg i en annen retning enn språket på den andre siden av grensa; oftest riksfinsk. Likevel er kvensk språk et godt redskap og vi har kommunisert med mennesker både fra Russland som Estland så vel som selvsagt Finland. Riksfinsk kan kanskje endatil føles som mer fremmed enn de to andre nevnte landenes minoritetsspråk.

Den ene av underskriverne her kunne bare kvensk som barn med de problemer det førte med seg når språket var forbudt på skolen. Det føles svært tungt når språket ennå er som forbudt.

Den samme underskriveren snakker kvensk med sine søsken (kvensktalende foreldre er borte) og med eldre mennesker, og forsøker også å lære det til sine barnebarn.

Selvsagt bruker vi det aktivt i skolen, noe elever og foreldre setter stor pris på. Det virker som om elevene "vokser" på det og vi er sikre på at elevtallet ville øke om menneskene her fikk sitt gamle språk som skriftspråk.

Det ble i ett av høringsuttalelsene hevdet at det ikke er kvensk på universitetet på grunn av liten interesse. Dette er ikke korrekt. Den en av undertegnede har gjennom denne utdanningsinstitusjonen fått kvensk grunnfag.

Til slutt vil vi bare rette en bønn om hjelp til å få godkjent språket vårt.

Det er tungt å leve med et morsmål som fremdeles er "forbudt". Vi har ikke råd til å miste språket vårt.

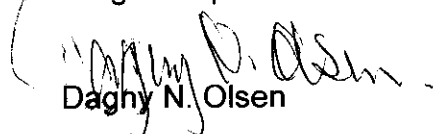
Språket er et redskap alle mennesker har behov for å få verdsatt. Det ville bedret vår selvfølelse og styrket vår identitet svært mye.

Håper på positivt utfall for kvensk språk.

Alta, 15.juni 2003.

Med vennlig hilsen

Lærere i kvensk og finsk på Øvre Alta skole, Gakori skole og Rafsbotn skole.

Daghy N. Olsen

Fredrik Posti.